

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy hóra . . . 50 K Félévre . . . 220 K
 Negyedévre . . . 110 K Egész évre . . . 440 K
EGYES PÉLDANY ÁRA: 2 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Az ország létérdeke

Amíg Baltazár és a többi kirakati keresztyének nyílt fronttámadással és alatomos, suba alatti mesterkedéssel, válogatatlan fegyverrel, ostromágyuval és mérgezett törrel, rosszhiszemű hazudozással és szemforgató nagyképűséggel törnek az ugynevezett „keresztyén-kurzus” és annak harcosai ellen, addig most **illetékes helyről**: a kormány fejének ajkáról elhangzott az igaz szó, mely nyíltan vallja, hogy a **nemzeti és keresztyén irányzat fentartása nem kormányérdek, nem pártérdek, hanem az ország létérdeke.**

Csattanó válasz ez arra a „programm”-ra, amit Baltazár eskábált össze, s amelyben nem csak hogy nem jut szóhoz a nemzeti keresztyén gondolat, hanem ellenkezőleg: tág kaput nyit a régi zsidó-álliberális győzedelmes bevonulásának.

A keresztyén-nemzeti irányzatot a zsidó-radikálok nevezték el „kurzus”-nak, a börzéről hozván el ezt az egész lelki-világukat betöltő szót, s azzal a hátulsó gondolattal, hogy amint az értékpapírok ára hullámlásnak van kitéve, épen úgy ez az irányzat is, mely egyelőre felfelé menő tendenciát mutat, ennek az irányzatnak az árfolyama is idővel lejjebb száll. És azonnal elkezdtek baissere, az árfolyam esésére spekulálni és természetesen mindent elkövetni, hogy ezzel az áreséssel minél nagyobb profitot vágassanak zsebre. Hogy ez egyúttal az ország, a magyar nemzet, az egész keresztyén magyarság tönkretételét jelenti, azzal ők a legkevésbé sem törődnek. Ezzel szemben a kormány feje újévi beszédében a következőket mondja:

— Az, amit általában keresztyén kurzusnak neveznek, **nem kurzus.** Ez nem odavetett efemer politikai jelszó, mert a dolgoknak természetes rendjéből következett; a természetes fejlődésnek egy fázisa és olyan momentum, aminek **el kellett következnie. S hogyha nem következett volna el, akkor Magyarország ma nem állana olyan erősen, mint ahogy áll. Talán egyáltalán nem állana.**

— Nem akarok rekriminálni, nem akarok ma rosszat mondani még azokról sem, akik ezt az országot rombadöntötték. De szent meggyőződésem s ezt hangsúlyoznom kell, hogy **csakis a keresztyén es nemzeti iránynak a szívekben való fellebarnása, a keresztyén erkölcsnek visszatérése a szívekbe, csak ez a kettő volt az, ami ennek sz országának nyugalmát visszahozhatta.**

— Ezt az irányt az ország nem is hagyhatja el, mert csakis ezen az úton haladhat egy új, erős Magyarország felé, ami minden igaz magyarnak reménye.

— Nemzetinek és keresztyének kell

lennie, nemzetivé és keresztyénné kell ezt az országot felépíteni. Ebben egyesülniök kell azoknak is, akik nem követték ezt az irányt.

Mindenesetre jóleső elégtétellel halljuk a kormányelnöktől azt az ígéretet, hogy a nemzeti eszme és a keresztyén erkölcs az, ami a kormányt továbbra is vezetni fogja, minden tetteben, egész irányában. Mint ahogy helyesen mondja:

A magyar munkásság Nyugatmagyarország elrablása ellen

Budapest, január 5. (N. St. t. j.) A keresztyén szocialistapárt tanácsa tegnap este tartott ülésén határozati javaslatot fogadott el, amelyet deklaráció formájában fognak a keresztyén szocialista munkásság tudomására hozni. A határozati javaslatban tiltakoznak Nyugatmagyarország átadása ellen. A magyar kormányban legyen bátorság, mert erőtlensége vérszemet

— Kell is, hogy ez vezérelje, mert ebben látja maga mögött a nemzetgyűlést és az országot, amelynek akaratát kívánja végrehajtani, **ettől el nem fog térni, nem is szabad eltérnie, mert különben eltérne attól az egyetlen uttól, ami Magyarországot egy lépéssel talán közelebb hozza ahhoz a jobb jövőhöz, amelyhez Magyarországnak még sok esztendő megfeszített munkájára lesz szüksége.**

ad ellenségeinknek, akik becsületes munka helyett a tőlünk rabolt pénzen áskálódnak ellenünk.

Az osztrák keresztyén szocialistákhoz is szólnak, akiket kérnek, hassanak oda, hogy az osztrák politikai vezetőség kereszen megegyezést Nyugatmagyarország ügyében, mert ellenesetben közöttük áthidalhatatlan ür fog támadni.

Kisebb lesz a dohány-fejadag

Budapest, jan. 5. (N. St. t. j.) A dohányjévedék igazgatósága bejelentette, hogy 1921-évre az eddigi dohányfejadagot kénytelen csökkenteni. A szénhiány miatt Magyarország 9 dohánygyára közül 4 beszüntette az üzemét. Ezek a lágymányosi, erzsébetvárosi, *debreceni* és sátoraljaújhegyi dohánygyárak.

Személyzetcsökkentés a külpolitikában

Budapest, jan. 5. (N. St. t. j.) Tudvalevőleg a pénzügyminiszterium azt kívánja, hogy a felesleges követségeket szüntessék meg. A kormány ebből kifolyólag elhatározta, hogy csak néhány nagyhatalomnál, mint Angliában, Franciaországban, Olaszországban, Egyesült Államokban, valamint a szomszédos államok területén lesz követségünk. Ott pedig, ahol követségünk nem lesz, az összeköttetést diplomáciai megbízottak, a gazdasági kapcsolatot pedig konzulok fogják fenntartani. A követsé-

gek ilyen arányú redukálása természetesen sok személyi változást fog előidézni. Redukálni fogják a külügyminiszterium tisztviselőinek tisztikarát is.

Vakmerő rablótámadás Pesten

Budapest, jan. 5. (N. St. t. j.) Vakmerő rablógyilkossági kísérlet történt tegnap Budapesten, a Váci utcán. A Váci-utca 43 szám alatt van Cséri Lajos fővárosi ismert tulajdonos lakása. Egyik mosónője, *Pozsonyi* Mária felment a mosóházba, ahol egynegyed millió korona értékű ruhanemű volt mosásra kezén. Egynegyed nyolc óra tájban 3 betakart arcu ember állított be a mosókonyhába. Leteperték az asszonyt, majd valami nehéz, tómpaszerszámmal fejbeütötték, majd késsel megszurkálták. Ezután a ruhaneműt összecsomagolták s a padon át akartak menekülni. Eközben a másik mosónő is bejött, s ott találta *Pozsonyi* Máriaat eszméletlenül, véresen. Jajkiáltásaira előjött a rendőrség is. A helyszínen egy zsebkést találtak, a tettesek elmenekültek. Az asszony sebesülése életveszélyes.

Szovjetoroszország támadást tervez

Bécs, január 5. (Nemzeti St. tel. jel.) Az ukrán sajtóiroda jelenti:

Románia jegyzéket intézett Szovjetoroszországhoz, amelyben felvilágosítást kér a szovjet kormánytól a Dnyeszter mentén történt csapatösszevonások miatt és tiltakozott ellene. Csicserin azt válaszolta Bukarestbe küldött szikratáviratban, hogy ennek tisztán egészségi oka van, ugyanis a vöröshadsereg katonai parancsnoksága enyhébb éghajlat alá akarja vinni katonáit. Csicserin azt ajánlotta a román kormánynak, hogy kerüljenek minden konfliktust s üljenek össze béketárgyalásokra ami egyedül Románián áll.

Páris, jan. 5. (Nemz. St. tel. jel.) Ideérkezett hírek szerint az oroszok nagyobb offenzívára készülnek, sőt több

távirat szerint már mélyen benyomultak Besszarábiába is. A hír nem igen valószínűtlen. Románia és Szovjetoroszország között hetek óta jegyzékváltás folyik, mivel az oroszok Besszarábia visszaadását követelték, mire a románok azt felelték, hogy ezt a kérdést már Párisban végleg megoldották. De a békéről hajlandók az oroszokkal tárgyalni, amire azonban Csicserin nem is válaszolt.

Genfben Padarevsky lengyel delegátus bebizonyította a népszövetség előtt, hogy az oroszok ismét offenzívát terveznek Lengyelország ellen, sőt egy angol jelentés szerint Oroszország Magyarország ellen is támadásra készül.

A bécsi keresztyének az ántánt erőszakossága ellen

Csak népszavazás alapján akarják Nyugatmagyarországot

Jellemző, hogy mialatt a bécsi „liberális” lapok hasábjában örvendeznek a nagykövetek tanácsának Nyugatmagyarország kérdésében hozott és a Millerand-féle kísérőlevél tartalmát kihívó módon meghazudtoló legújabb határozata fölött, addig Bécs keresztyén sajtó-organumai hűvösen, sőt egyenesen ellenszenves hangon foglalkoznak a párisi legfőbbek erőszakos fellépésével. „Ein Gewoltakt der entente”, az ántánt erőszakoténye az, — mondják egybehangozva, s a *Reichspost* a következőket írja róla.

— A nagykövetek tanácsa elhatározta, hogy a nyugatmagyarországi területeket, amelyeket a saint germaini és trianoni békeszerződések Ausztriának ígértek oda, az ántánt hatalmaknak át fogja adni s a soproni szövetségközi bizottság útján csatolja végleg Ausztriához.

— Ausztria egészen más természetű jogi megoldást várt ebben a kérdésben. Mi, akik magunk követeljük a népek önrendelkezési jogának szabadságát a tőlünk elszakított déltirol, cseh- és morvaországi testvéreink számára, — nem változtathatjuk meg jogi felfogásunkat Nyugatmagyarországgal szemben sem. Ha Magyarország, mint érthető is, az ántánt emez erőszakosságának csak mélyesleges fájdalommal bár, de meg fog felelni, gondoljon arra, hogy mióta a nyugatmagyarországi kérdést felvetették, Ausztria népképviselői és államférfiai száján keresztül — Fink Jodek alkancellár és dr. Renner Károly kancellár útján, — ismételtén kifejezte azon nézetét, hogy Nyugatmagyarország sorsa fölött népszavazásnak döntenie. *Ausztria sohasem hiátkozott a békeszerződés által ráruházott jogra, hanem az országrész jövőjét mindenkor népének önrendelkezési jogától tette függővé* Még a Burgenlandra vonatkozó végrehajtási törvény is nyitott utat hagy a népszavazás lehetőségének és alig néhány nappal ezelőtt írta dr. Schöpfer, a Nemzeti Tanács keresztyén-szocialista tagja egy cikkében, mely Burgenlandnak Ausztriába való bekebelezésével foglalkozott, a következőket: „Kis Nyugatmagyarország elszakítását és államunkhoz való idecsatolását úgy tekintjük, mint az ántánt erőszakos tényét, amelyet mi még sem akadályozhatunk meg, mert a határokat a békeszerződések állapították meg és nem áll módunkban azokon változtatni annál kevésbé, mivel a másik oldalon, hol jelenleg a hatalom van, nem is hajlandók arra.”

Amerikai magyar költők

Igaz gyönyörűséggel olvasgatok egy verses kötetet, melyben mintegy tíz, Amerikába szakadt magyar vérűnek, ihletett lelű költőknek a művei foglalnak helyet. Büszkék vagyunk rá, hogy messze idegenben, a tengeren túl is, művészi alakban csendül meg a mi ékes nyelvünk: meghatódunk, hogy a pénz hazájából, a töke birodalmából, az anyagiasság világából gyöngéd és finom, őszinte és ragaszkodó érzések fuvallata száll felénk: a végső diadal reménye sereginté felénk, hogy nemzeti műveltségünk tűzének sugarait szinte a mesés távolságok ködéből látjuk erre ragyogni. Mert semmiképen sem lehet ezt a kötetecskét, mint valami egy napig divatos jelenséget, ásitozva, csak egy átabotában végig lapozgatni és aztán könyvespolcunk legporosabb zugába egyszersmindenkorra eltemetni. Ez fontos művelődéstörténeti adalék marad már minden időkre. S győzelmünk hajnalpírja azon megdöbbenéssel hasadozik kifelé, hogy immár a magyar nemzet műveltsége olyan nagy, olyan erős, olyan értékes, amely Amerikában is alapvető magának és így mennyivel inkább képes lesz e csonka haza elszakadt részeit is a maga szellemi fölényével szilárdan és eltéphetlenül hozzánk kötni.

A könyv bevezetése többek közt ezt írja: „Amerikában lankadatlanul dolgozott a magyar öserő s megszülette az amerikai magyarság irodalmát, művészetét, színészetét, társadalmi szervezettségét. Aki a magyar művelődéstörténetet megakarja írni, ma már nem kapcsolhatja ki

— A nagykövetek konferenciájának határozata dönti el Nyugatmagyarország sorsát. Ha ez, amint azt Magyarországon és Ausztriában is oly gyakran megállapították, a titkos terveknek megfelelően örökös viszályaként fog a két állam közé vetni, célját alighanem máris elérte. Az osztrák politikának ezek után bizonyára az lesz a törekvése, hogy ha már a jogszerűségek között nem választhatott, legalább Nyugatmagyarország ügyeinek további vezetésében legyen figyelemmel a szomszédállam érzelmeivel szemben.

— Szíves üdvözetünket küldjük Nyugatmagyarország népének. Mi ugyan szívünkkel óhajtottuk volna, hogy szép földjük csatlakozása a mi államszövetségünkhöz más feltételek mellett következze el, de ha a fölöttünk álló sors már így rendelkezett, minden erőnkkel azon leszünk, hogy feledtessük a néppel, miszerint beleegyezése nélkül kényszerült hozzánk jönni!

— Magyarországnak pedig, úgy véljük, azzal fogunk némi vigasztalással szolgálni, ha az „emigránsok kérdését” vele egyetértésben oldjuk meg. A bécsi kommunistáknak nem lesz módjuk az új osztrák határt átlépniök, s a kommunista agitációknak Nyugatmagyarországba nem szabad átesapniök.

Szombatig van biztosítva a villamos áram.

Végre, de még most se végre, csak egy bizonyos időre és csak erős korlátozás mellett szombatig a villamos áram szolgáltatás biztosítva van. Kedden este érkezett 160 tonna szén a közvilágítás és a villamos vasut számára. Nem nagy küldemény, de mégis valami. Így aztán szombatig délután 4 órától este 10 óráig a villágítási vállalat képes áramot szolgáltatni. sőt még a villamos kocsik is szalagálhatnak. Nagykésőre ugyan, de mégis kezdik belátni az „illetékes körök”, hogy nagy volt a mulasztás, szégyenszemre a Tiszántul Metropolisát vaktsötétségben hagyták. Reméljük, hogy még szombatig is jön szén s ezután rendesen fog érkezni.

— Felhívás. Az 1888. évi VII. t. c. 12. szakasza értelmében az összes ló, szarvasmarha, sertés és juh kereskedők, hogy folyó év január hó 8-án azaz szombaton délelőtt 9 órakor az előjárású iparügysztyánál (Rendőrkapitányság földszint 40. sz. szoba) nyilvántartásba vétel végett okvetlen jelenjenek meg. Debrecen, 1921. január 5-én. Városi előjáróság.

Amerikát.” Ez nagy szó, de teljesen tárgyilagos alapon nyugszik, ha tudjuk például a következő adatokat. Amerikában több, mint hatvan könyvtár van, amelyben a magyar könyvek száma meghaladja a háromezretet, most harminchárom magyar nyelvű hírlap jelenik meg ott és már 1911-ben negyven ezer magyar újság-olvasó volt: ott kint kivándorolt fiaink közül azok is megszokják az olvasást, akiknek itthon nem kellett sem könyv, sem újság; akárhányszor elmagyarosodnak odaát olyanok, akik itthon nem fogott a magyar kultúra; fordítások és eredeti művek egyforma gazdagon teremnek és szórják szét a magyar elme, a magyar Gêniozus dugazdag kincseit s ez alkotások olyanok, amilyeneket csehek, tótok, románok, szerbek, horvátok megközelítőleg sem tudnak felmutatni. Ha ezt a néhány adatot egymás mellé állítjuk, akkor világosan kiderül, hogy odaát eleven magyar nemzeti szellem uralkodik, amely igen-igen fontos hivatást tölt be azonkívül, hogy művészetileg is elsőrendű alkotásokat produkál. Ez a misszió pedig abban áll, hogy kivándorolt, elszakadt véreinket nem hagyja a mi számunkra elveszni, a népek tengerébe nyomtalanul elmerülni, hanem megmenti, fenntartja, talán még gyarapítja is őket. Ha semmi más nem igazolná ezen tény, azon egyetlen jelenség eléggé bizonyítja, hogy napjainkban bőségesen gurulnak át a dollárok ezrei ide hozzánk, amelyeket odakint a mi testvéreink adnak össze, gyűjtögetnek azon nemes céllal, hogy sok-sok könnyeinkből így is letörüljenek néhányat és sok-sok sebeinkből begyógyítsanak egy párat. De ezek az adományok csupán

HIREK

Szereplési

viszketeg hajlja a politika felé Debrecen levitézlett liberálisait és a nemzet örökre szentté vált függetlenségi eszméinek tiszta lobogóját veszik illetéktelen kezükbe Azok, akik nemrégén még a szabadkőmives páholyok mélyén terjesztették nemzetrontó ideáljaikat . . . Új pártalakulásról, erkölcsről és hazafiságról zengedeznek meglévesztően szép melódiájú dalokat és a tilinkó vezér-fuvalósának odaállították a mindenképen feltűnni akaró, szereplni vágyó püspököt. Hogy főpapi tisztas palásijába kapaszkodva biztosabbnak tudhassák mesterkedésük sikerét és az egyházi tekin'élyének védelme alatt nyugodtan folytathassák kised játékaikat.

. . . A tilinkó szól, a főpásztor fujja-fujdogálja fátyolosságú személyes híveinek s a zsonglőrök kised csapata rekedten közöri torkát, hogy széppé, tetszetőssé tegye a hamis hangok kíséző zenéjét. Az egyenes lelkű, tisztán látni tudó keresztyén magyarságot azonban nem tévesztik meg ezek a talmi 48 asok és szánakozó mosollyal kísérik hiu öröklődésüket . . .

— Lapunk legközelebbi száma a közbeeső ünnep miatt szombaton reggel jelenik meg a rendes időben.

— Istentisztelet Az ág. hitv. ev. templomban (Miklós-u. 3) ma, vízkereszt napján, délelőtt 10 órakor rendes istentisztelet lesz, melyet Tóth-Szöllös Mihály, hitoktató segédlelkész végez.

— Tiszteletbeli kinevezések. A főispán dr. Jóna Kálmán ügyvédet tiszteletbeli tisztifőügyészé, dr. Tolnay Elemér, a városhoz beosztott, Zilahról menekült törvényszéki jegyzőt tiszteletbeli aljegyzővé nevezte ki.

— A Debrecen és Vidéke mezőgazdáiinak Hitelszövetkezete szövő és háziipari csoportja az ünnepek eltelte után még fokozottabb erővel fogott hozzá a munkához és a Burgondia utcai ipariskolában levő műhelyében most már egész nap folyik a fonás és a kender különböző földolgozása. Megkezdődött a szövés is és a legrovidebb idő alatt már több szövőszeiken fogja előállítani a különböző háztartásbeli cikkeket. Mindazok a kik fenni vagy szőni akarnak fizetésért, azok jelentkezzenek a csoport műhelyében. A beiratkozott tagokat felkéri az elnökség, hogy saját érdekében a tanfolyamon megjelenni sziveskedjenek.

külső jelei annak a belső, lelki kapcsolódásnak, közösségnek, mely bennünket és őket ugyanazon nemzeti műveltség kötelékével fűz egybe.

Ami a verseket illeti, azokra nézve megállapíthatjuk, hogy két uralkodó motívum van bennök: epédó vágyódás a régi haza után és az újvilág munkájának, iparának, bányászatának, amelyekben fiaink foglalatatoskodnak és sokszor — sajnos — tömegestől elpusztulnak, a megénekelése. Mindkét elem bánatos szomorú hangon szólal meg, ami egészen beleillik az ősi magyar néplelek alapvető jellemébe: a sirva vigadársba. Sem testi, sem lelki jólét nem bírják feledtetni az itthoni tájak szépségeit, a szülőfalu határait, ha pedig az óriás szénbányák sötét tárnáira, vagy a füstökádó gyárakra gondolnak szemben a délibábos, pacsirtadalos magyar síksággal, akkor szinte belehasad a szívök a fájdalomba . . .

„Legyen ez a kötet egyik pillérje annak a hidnak, amely Amerika Magyarságát az óhazával összeköti. Olvassák ezt a könyvet a világon elszórt magyarok azzal a meggyőződéssel, hogy a nemzeti lélek összeköt bennünket.

Az óceánok, az eget ostromló hegyóriások nem bírnak bennünket szétválasztani. A lelki egység világában nincsenek távolságok, nincsenek demarkációs vonalak. A világon szétszórt magyarságnak egy a lelke, egy a költészete, egyformán mély és őszinte a hazaszeretete. A mi csonkithatatlan hazánk a szívünkben van.”

Dr. Bessenyei Lajos.

— **A kolozsvári egyetem Debrecenben.** Lapunk olvasóit tájékoztattuk arról a mozgalomról, amelyet a debreceni egyetem indított oly célból, hogy a száműzött pozsonyi és kolozsvári egyetemek Debrecenben telepedjenek le. Ebben a tárgyban mai távirat jelenti, hogy a kolozsvári egyetem tanári kara legutóbb tartott ülésében a debreceni egyetem meghívását elfogadta.

— **Az Arany János Társaság** folyó hó 8-án, szombaton délután 6 órakor tartja rendes havi közgyűlését a Nemzeti Hitelintézet R. T. helyiségében (Piac-u. 5. sz. I. em.) Kéri az elnökség, hogy a tagok feltétlenül jelenjenek meg, mivel rendkívül fontos tárgyak (tagfelvétel, tudományos előadások stb.) kerülnek elintézés alá.

— **Mi lesz a közkórházzal?** A városi közkórházat tudvalevőleg átadta a város az egyetem orvosi fakultása részére és annak idején dr. Kenézy Gyula egyetemi rektor át is vette. Temérdek baj volt a közkórházzal azóta is. Az ősz elején például 70 fillérért vehették volna a káposzta kilóját, de akkor nem volt pénz beszerzésre. Ma 10—12 koronát fizetnek érte. Ilyen gazdálkodás mellett nem esoda, ha örökös zavarok voltak. Végre is a népjóléti miniszter 600,000 koronát utalt ki a közkórház részére a városnak. Természetesen a számvétség az előlegül adott 400,000 koronát levonta és 200,000 koronát utalt csak ki a közkórház részére. Erről a kórház igazgatósága átiratban értesítette dr. Kenézy Gyulát, aki a másodszori megkeresésre válaszolt csak, még pedig azzal, hogy nem fog befolyjni a közkórház ügyeinek intézésébe.

A kórház igazgatósága közölte a Kenézy átiratát a h. polgármesterrel, aki erre rendkívüli ülésre hívta össze a városi tanácsot, mely úgy határozott, hogy felír a vallás és közoktatásügyi miniszterhez, hogy döntsön végre a közkórház sorsa felett: átveszi-e az orvosegyetem részére vagy nem?

Igazán ideje volna már, ha véget érne ez a közegészség rovására menő drága köztöködés.

— **Egy mairóna halála.** Debrecennek hajdan híres követe volt Komlóssy László, aki 1844-ben, mikor a zsidók recepciója először került szóba, a debreceni kálvinisták között több ezer aláírást gyűjtött arra a tiltakozó iratra, amivel beszédét támogatta a tek. Karok és Rendek előtt, amikor őva intó szavát felémelte. Leányát Radetzky József özvegyét, aki 79 évében halt el, szerdán délután temették el, nagy részvét mellett.

— **A városi múzeum kérelme.** A debreceni múzeum nevében tegnap délelőtt 11 órakor küldöttség jelent meg Baltazár püspöknél Dr. Csűrös Ferenc vezetésével és arra kérték a püspököt, hasson oda, hogy az egyházközségek tulajdonában levő muzeális becsü ereklyéket leltározzák s különösen az 1700. év előttről származó egyházi iratokra, serlegekre, cimerekre, kapu cimerekre vigyázzanak, az ez év előtti serlegeket újabb keletű ékszerekkel ki ne cseréljék. A küldöttség külön utalt arra hogy a nyirbátori templom nagyon nagy értékű muzeális kincsekkel rendelkezik. Továbbá kérték, hogy a református theológián néhány órán előadások tartassanak az egyházi archeológiából. Baltazár püspök megígérte, hogy a kérségek a lehetőség szerint eleget tesz.

— **Hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvák** Nemzeti Szövetsége értesíti tagjait, hogy a tagsági igazolványukat Szent-Anna u. 12 sz. alatt a következő napokon és sorrendben vehetik át: január 8-án (szombaton) A. B. C. D. E. F. G., január 11-én (kedden) H. I. J. K. L. M. N. január 13-án (csütörtökön) a többi kezdőbetűs rokkant, özvegy és árva. Tagdíj és igazolvány együtt 12 K az átvételnél fizetendő. Arcképet mindenki hozzon magával.

— **Közalkalmazottak beszerzési csoportjának közleményei.** Ertesítjük tagjainkat, hogy a Vigszínházban folyó hó 7-én és 8-án, pénteken és szombaton este Herczeg Ferenc „Péter és Pál” című vígjátékának előadására a Beszerzési Csoport tagsági jegyének felmutatása mellett a Vigszínház pénztáránál az összes helyekre 60 százalékos kedvezményes árú jegyek válthatók. — Kerjük érdekelni tagjainkat, hogy kiváltott, de el nem vitt burgonya járandóságukat a Bika-szálloda elé kiállított vagyonokból sürgősen vitessék el.

— **A közigazgatási bizottság ülése.** Tegnap délután ülésezett Debreczen város közigazgatási bizottsága. Az ülést délután három órakor nyitotta meg Hubert Ottó főispán s a szokásos üdvözlések után dr. Vass Károly tb. tanácsnok előterjesztésére az 1921-ik évre megalakították az albizottságokat a következőképpen:

A fegyelmi választmány: Rendes tagok: Baltazár Dezső, dr. Kun Béla, Láncezy Gyula, Puskás Kálmán, póttag Fejér Ferencz lett.

A gyümölcsök fellebbviteli bizottsága: Rendes tagok: dr. Tervev Tamás, póttag Rickl Antal, mint választottak: Fejér Ferencz, Szentkirályi Tivadar. Márk Endre póttag a főispán által kinevezve.

Utadó felszámolási bizottság: Tagjai: dr. Magoss György, Márk Endre, Láncezy Gyula és Steinfeld István.

A kórházi albizottság. Tagjai: Csóka Sámuel, dr. Baltazár Dezső, Rickl Antal, Steinfeld István, Szentkirályi Tivadar és dr. Tüdös Kálmán lettek.

A tanítói nyugdíjbizottságba: Kun Béla dr. és Baltazár Dezső került.

A börtönvizsgáló bizottság tagjai: Márk Endre, Steinfeld István, dr. Tervev Tamás, Fejér Ferencz lettek.

A fegyház felügyelőbizottságba dr. Tervev Tamást választották.

A gazdasági albizottság: Rendes tagok: ifj. Balogh István, gr. Degenfeld József, dr. Magoss György és Steinfeld István.

Az állami közutak építési ellenőrző bizottság: Csóka Sámuel, Rickl Antal, Puskás Kálmán.

A közmunkákat tárgyaló küldöttségbe: Csóka Sámuel, Rickl Antal és Puskás Kálmán jelölték.

Adóügyi bizottság tagjai: Fejér Ferencz, Kun Béla dr., Rickl Antal, Steinfeld István, dr. Tervev Tamás és Márk Endre lettek. — Ezután a polgármester tette meg polgármesteri jelentését, amely után a részletes jelentések következtek. Az ülés lapunk zártakor még tart.

Mint a fenti nevek mutatják, Debreczenben diühög a fehér terror. Egy-két fehér hollótól eltekintve, mind erősen angazsált szabadkőművesek, zsidók és érdektársaik jutottak be az albizottságokba. Az igaz, hogy nem is nagyon volt mibe válogatni, mert az egész közigazgatási bizottság így van összeállítva.

— **Fűrészpör eladás.** A Debreceni Termény-Áruraktár és Gyáripar r. t. telepén lévő katonai fűrésztelepen magánosoknak fűrészpör bármily mennyiségben méterhátsánsként 50 koronás árban kerül hétköznaponként a délelőtti órákban eladásra.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazoknak, kik mélyeséges gyászunkat drága szeretetünk végtisztviseltetésénél való megjelenésükkel, vagy bármely más alakban kifejezett jóleső részvételükkel enyhíteni igyekeztek és különösen a Baross-Szövetség tagjainak, kik oly meghatározó és megtisztelő módon fejezték ki ragaszkodásukat elhunyt kedvesünk iránt: hálás szívvel köszönetet mondunk. Özy. Szabó Kálmán és gyermekei.

— **Dr. Ádor Daniel** ügyvéd irodáját a kollégiumból Egyház-tér 5. szám alá helyezte át, ahol délelőtt 8-tól 2 óráig, azontul pedig a lakásán, Simonyi-ut 6. szám alatt bármilyen ügyben rendelkezésére áll a jogkereső közönségnek, kölcsönököt olesó kamatozás mellett a növegyleti pénztárból folyósítat s a növegylet Baross-utca 28. számú házának eladása felől nyerhető felvilágosítás.

KIS HIREK

Lapot alapít Garami (Grün) Ernő az „emigránsok” egyik vezére Bécsben, még pedig cseh és délszláv pénzen. Mondanunk sem kell, hogy a magyarság ellen. Ugy véljük, méltó társa lesz a Gábor (Greiner) Andor Bécsi Magyar Ujság nevű szennylapjának.

Nem engedik be Münchenbe Adler Frigyes, az osztrák szociáldemokrata párt vezéré, akit a bajor függetlenségi szociálisták hívtak meg előadás tartására.

Mint a megszorult ember, eladtuk a berlini nagykövetségi palotánkat. Most már vagy kisebb házat veszünk, vagy pedig bérelt lakásba megy a követségünk.

Szakadás állott be a francia szociálista pártban: a párt kettő vált. Az egyesült szociálisták ragaszkodnak a nemzeti hagyományokhoz, a másik rész Moszkvához húz. Ez idő szerint három árnyalat kongresszusa ülésezik egyszerre.

Lengyel-francia katonai egyezség kötéséről érkezik hír, de ezzel egyidőben a Lengyelország és Oroszország között francia jóváhagyással kötendő antant kordialról is beszélnek a lengyel kormányhoz közelálló lapok.

A szerb megszállás ellen erőlesen tiltakozik Montenegró szabadságszerető népe. Követelik a fekete hegyek országának teljes visszaállítását az antanttól, mely ezért annak idején jót állott.

Megindul a közvetlen árucere forgalom, a kivitel és behozatal Magyarország és Németország között. Megállapodás jött létre arra nézve, hogy egymásnak kölcsönösen visszaadják a másik ország tulajdonát képező vasúti járműveket.

Rettenetes a jánség nemcsak nálunk Debreczenben, hanem az erdeitől megrabolt Csonkamagyarország minden részén. Szegeden már a gyümölcsfákat vagdalják ki tüzelőnek.

A trónörökös pár gyilkosáról Gavrilu Principről nevezték el a szerbek Versecnek egyik főteáját, ami a lakosság között nagy izgalmat keltett.

El akarják venni a gyermeket az anyjától Szovjet-Oroszországban és nevelését az államra bízni, hogy az asszonyok is részt vehessenek a közéletben.

Félholtra vert az utca népe Budapesten egy oláh katonát, a román misszionál szolgáló tiszt szolgáját, mikor megtudta, hogy meggyilkolt egy nőt.

Nagy megrendeléseket eszközölünk mióta megnyílt Németországgal a forgalom. Legutóbb a magyar államvasutak száz millió márka értékben vásárolt vasanyagot, olajat és egyéb árukat.

— **Margit-fürdő állandóan nyitva.**

— **Rendőri hírek. Sérülések.** Szél Kálmán hajduszoboszlói kovács legény kezében munkaközben elsült egy hatlövetű pisztoly, mely bal kezét megsebesítette. — Teleskó Mihály kulcsár Enyvesházi pusztai lakos vadászfegyverét próbálgatta, miközben az elsült és súlyosan megsebesítette. Mindkét sérült beszállították a közkórházba. — **Lopás** Pure Jánosna Ujfehértói lakostól ismeretlen egyének nagyobb mennyiségű fehérméut loptak. A rendőrség nyomozza a tolvajokat. — **Koxolók:** A debreceni államrendőrség pályaudvari kirendeltsége eljárást indított Dzubák Jánosné, Illyés István, özv. Gombás Sándorné, Kocsis Julianna Pesti-utcai, Birkás Istvánné, Kovács Erzsébet, Diószegi Sándorné, Szávics Julianna és Szekeres Róza Vendég-utcai lakosok ellen, akik a máv. kárára szénlopásokat követtek el. **Elítélt árdragító:** Herskovics Ábrahám, Hatvan-utcai kereskedőt alma drágítás és árjegyzék kinem függesztésért a rendőrbíró 300 korona pénzbírságra ítélte. Fellebbezett s most a büntetést a miniszter III. fokozat helybenhagyta s így az most már jogerős.

— **Olcsón fuvaroz** Debreczen sz. kir. város köztisztviselési és fuvarozási vállalata. Kossuth-utca 9. Telefon 481.

VARADY OLGA

operaénekesnő és KARDOS ISTVÁN zeneszerző hangverseny-estje a Vigszínházban január 6-án, csütörtökön fél 7 órakor. —

Törvénykezés

§ Az amnesztia-rendelet végrehajtása. Serényen folyik a munka ugy a törvényszéken, mint az ügyészségen az amnesztia-rendelet végrehajtása, illetőleg előkészítése ügyében. A debreceni kir. törvényszék ötös tanácsa az eddig letárgyalt kommunista bűnperekben 69 felmentő ítéletet hozott 279 esetben az öt éven aluli és 7 esetben öt éven felüli, de 10 évet meg nem haladó szabadságvesztés büntetést szabott ki. Öt éven felüli büntetést kaptak többek között Handler Gyula, Nagy Lajos, a politikus eszmadia, Bodnár vádbiztos, Müller Béla, a püspökladányi direktorium elnöke stb. Időközben az elítéltek közül sokan, akik pár hónapi fogházra voltak ítélve, kitöltötték büntetésüket, úgyhogy körülbelül 120 politikai fogoly van még az ügyészség fogházában, akiket kegyelemre terjeszthetnek fel. Egyedül Reinheimer Rezső, aki életfogytiglani fogházra van ítélve, nem részesülhet most semmiképen sem kegyelemben.

Az amnesztia-rendelet eredményeképpen ma két elítéltet, Kovács Lajos ipariskolai tanárt és Seifert Antalt szabadlábra helyezték. Körülbelül 80, kommunista üzelmek miatt vád alá helyezett egyén felett kellett volna még ítélnie az ötös tanácsnak, akiknek ügyében azonban egyelőre elmarad a főtárgyalás.

SPORT

Birkózás. A Lagyar Athletikai Szövetség nehéz atletikai szakosztály debreceni kerülete által 1921. év január 23-án a DTE Péterfia-utca 76 szám alatti torna csarnokában rendezendő válogató tréning mérkőzés feltételei: 1. A verseny a MASZ szabályai szerint rendeztetik 5 súlycsoportban. Pehelysúly 60 kg-ig könnyűsúly 60-67, 5 kg-ig, közép A súly 67 5-75 kg-ig, közép B súly 75-82 5 kg-ig, nehézsúly 82. 5 kg-ig felüliek részére. — 2. A versenyen részt vehetnek a debreceni összes egyesületek a kerület által leigazolt versenyzői a Move Debreceni Sportegylet és a Debreceni Muukás Tessedző Egyesület birkózói. 3. Nevezési határnap január 20 este 7 óra. 4. Nevezési díj nincs. Nevezések Paulovich Pál kerületi előadó címére Széchenyi-utca 23 I emelet küldendők. 5. Minden súly csoport 3 első helyezettje, valamint a kellő formát mutató versenyzők a február 20-iki versenyre meghívást fognak kapni. Mérlegezés 23-án a verseny színhelyén, a versenyt megelőzőleg 1 órával. Debrecen 1921 jan. 5. — *Bacsó Pál* kerületi elnök, *Paulovich Pál* kerületi előadó.

Színház

A színházak és mozgósínházak közleményei:

Csütörtökön d. u. 3 órakor mérsékelt helyárrakkal *Az a hunczut kéményseprő* bohózat. Este pedig Kardoss Géza felléptével Ocskay brigádéros megv.

Pénteken B) hérlotben BAUCARAT kerül színpadra. A tisztviselők 50 százalékos kedvezményben részesülnek.

Max Linder a világhírű francia komikus főszereplésével a Kiskavéház vigjáték 7 felvonásban. Irta Tristan Bernard, a kinematografia fennállása óta ily elragadó humoros filmet még nem mutattak be. Max Linder felülmúlja önmagát, a közönséget állandóan viharos nevetésben tartja. Bemutatja ma az Apolló. Előadások 5 és 7-kor. Jegyelővétel.

Pekingi ünnep (Kelet gyöngye) Edith Wherry regénye 7 felvonásban, nordisk film, a főszerepben Allan Nasimova, bemutatja az Uránia. Jegyelővétel.

Olaf Fönn parádés szerepében a Vissza a fegyházba című négy felvonásos drámában, bemutatja az Arany Bika mozi. Jegyelővétel.

Román és vegyes lebelyegzésű pénzt legdrágábban vesz **Simon György** Debreczen, Kossuth-utca 11.

Nyomatott a lapkiadó Magyar

Valutaárfolyamok

Budapest, január 4. (Nemz. St. tel. jel.) A budapesti tőzsdén ma a következő árfolyamokat jegyezték: Napoleon 18—17'80, Angol font 2470, márka 920, lei 825, szokol 745, dollár 692, lira 24'20, frank 40'00, svájc 105, rubel 335, korona dinár 16'40, lengyel márka 98. Nagy árfolyamemelkedések. A zürichi devizapiaczen a magyar koronát 1.07-el jegyezték.

Dollárt és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legeslegdrágábban vesz **Simon György** DEBRECZEN, Kossuth-u. 11.

Kiírtmány.

A közlelmezési miniszter ur Torontalmegye felszabadult területén a veres- és foklagymát zár alá vette.

Közlelmezési ügyosztály

Eladó széna

45 mmázsa sarjuszéna egy tömegben eladó. Dezső László, Maróthy György-utca 19. sz.

Faarverés

Ma csütörfök d. u. fél 3 órakor epreskerti faraktárban (Co'onia mellett) forgács vagonkételekben, ölfakarók stb nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés ellenében eladatnak.

Erdőhivatal.

MEINL GYULA kávébehozatali r.-t. **Piacz-u. 50. sz. megnyilt** KÜLÖNLEGESSÉGEK: Friss pörkölt kávék, „Mágnás-keverék”, tea, csokoládé, kakaó, borok sth.

27134—1920.

Hirdetés.

Debreczen sz. kir. város törzsméneséből öt darab tenyészítésre alkalmas mén és kettő darab szolgálati herél összesen hét darab ló az 1921. január hó 16-án a lóvásártéren, továbbá a törzsgulyájából hét darab tenyészítésre alkalmas 3 éves és idősebb tiszta magyar fajta bika és három darab jármos ökör, összesen tíz darab szarvas jószág az 1921. január hó 17-én a baromvásártéren mindenkor reggel 9 órakor kezdetét vevő árverésen eladatnak. Az eladó állatok a Debreczen Város epreskerti ménestelepén megtekinthetők.

Debreczen, 1921. január 5.

Városgazdai hivatal.

Eladó ingatlanok

- 1 Apaffy-utczán 4 szobás családi ház
- 2 Gerebly-telepen csinos kis családi ház
- 3 Gerebly telepen 2700 négyszögöl területtel családi ház,
- 4 Sestakertben 900 kvadrát szőlő házzal eladó. Dezső László irodája Maróthy György-utca 19. szám.

Ad. 8574—920. E.

Felhívás.

Az 1888. évi VII. t.-e. 12. szakasza értelmében felhívtnak az összes ló, szarvasmarha, sertés és juh kereskedők, hogy folyó év **jan. hó 8-án azaz szombaton** délelőtt 9 órakor az előljárási iparügyosztályánál (Rendőrfőkapitányság földszint 40. sz. szoba) nyilvántartásba vétel végett okvetlenül jelenjenek meg.

Debreczen, 1921. január 5.

Városi előljárási.

Apró hirdetések

RONGYOT

mosottat, keresek megvételre, 20—25 kilót n pi áron. Cim a kiadóban

Aranyat

mindenféle ezüstöt, brilliánsot, gyöngyöt vesz — Steiner Mihály Hatvan-u. 2. szam I. emelet

Debreczeni Gazdák Bankja Részvénytársaság, Kossuth-u. 17. Kölcsonóket folyósít házakra, földekre és értékpapírokra. Betéteket elfogad a betétek után kamatot ad. Értékpapírokat és idegen pénzeket vásárol és elad. Elfogad értékeket megőrzés céljából és bérbe ad (safé deposit) páncélrekeszeket. Takarékpénztár és bankügyletek minden ágazatát foglalkozik. — Feleknek minden pénzügyi műveletnél rendelkezésre áll.

Eladó

jókarban levő kis könnyű féderes sárga egy lovas kocsi, 1 taliga, egy vízemelőgép 100 méter vas-ho gonyozott csövel, 2 vaskályha. Vár-utca 8.

MAKULATURA

50 kilogramos tétélekben eladó a kiadóhivatalban

Polgárit

végzett menekült leány megfelelő irodai alkalmazást keres. Cim a kiadóban.

Menekült

leány elvállal ruhavarrást házhoz is elmegy. Ugyan ott bérbe üzlethelyiséget keresek Cim a kiadóban.

Olcsó ház

mélyen leszállított árért elköltözés miatt sürgősen eladó Csapókert, Apponyi utca 40. Azonnal beköltözhető.

Forgács István

műorás
Bádogos-u.

Kőváry és Altmann

szücsök, piac 42. Pannónia épület. Bármilyen szakmába végő munkákat pontosan és jutányosan készítenek.

TROPAPIR

fehér irodai és fogalmi eredeti csomagokban kapható lapunk kiadójában.

130 koronát

fizetek az arany grammjért Arany Bika bérház Krámer

Kocsis

ujjévtől felfogadtatik készpénzfizetés és lakással. Vár-u. 8.

Butorozott

szobát keres szerkesztőségünk tagja. Cim a kiadóban.

Koros Sándor

férfi-szabó szobában Piac-u. 60. Saját készítésű elegáns férfi öltönyök kaphatók.

Riakancsok

felvételnek fix fizetéssel és jutálékkal lapunk kiadóhivatalában

Bélyegzőgyár és vésőintézet

PAULÓ I.
Bathányi-utca 22.
Telefon 1365.

„Meteor” mozgóban az Aranypille

előadásaira a tolongás elkerülése végett már szombaton déli 12 órától lehet a jegyeket megváltani.

EBÉDLŐ

BUTOR

egészen kifogástalan állapotban, modern,

ELADÓ

Érteke-hetni B F SSENVEY GYULA, mű-asztalosnál Kölcsey-utca 9. szám.